

УДК 687.01:793

СТВОРЕННЯ СЦЕНІЧНОГО КОСТЮМА ДЛЯ ДИТЯЧОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОЛЕКТИВУ

АБРАМОВА Оксана, ЄЖОВА Ольга, КУЦЕНКО Тетяна,
ХРІНЕНКО Тетяна, ПЕРЕРВА Анастасія
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка, Кропивницький, Україна

Робота присвячена проблемі проектування сценічного костюма для дитячого хореографічного колективу з урахуванням сценарію виступу, вимог до дитячого одягу та творчого джерела. Описані особливості створення колекції сценічних костюмів на прикладі костюмів до мюзиклу «Аліса. Повернути час». При створенні форм сценічного одягу враховано ідеї режисера-постановника, поєднано характер та комплекс виконуваних рухів під час танцю із формами одягу, які підкреслювали та посилювали сценічні образи. Проаналізовано пропорції, силует, форму, колір творчого джерела «шахи» та здійснено перетворення предметних форм у форми костюма.

Ключові слова: сценічний костюм, дитячий одяг, хореографія, творче джерело.

ВСТУП

Сценічний костюм можна віднести до видовищного виду одягу, який повинен відповідати багатьом вимогам: характеру видовища, ролі та образу виконавця, враховувати комплекс виконуваних рухів на сцені, мати яскраве образне рішення, враховувати освітлення, кольорове оформлення сцени та інше. Основною функцією костюму є знакова, тому сценічний костюм - це виразний образ, що відіграє важливу роль у передачі інформації, доповнює й підкреслює характер танцю, виступу, ролі актора.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є розроблення методики проектування сценічного костюма для дитячого хореографічного колективу з урахуванням сценарію виступу, вимог до дитячого одягу та творчого джерела. Зважаючи на те, що до сценічного костюму чітких вимог не існує, в роботі описані особливості створення колекції сценічних костюмів на прикладі костюмів до мюзиклу «Аліса. Повернути час» (режисер-постановник Олександр Ткаченко, художній керівник зразкового колективу студії хореографічного мистецтва «Аеліта»).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

До поняття «сценічний костюм» частіше за все відносять усе, що штучно змінює зовнішній вигляд людини (одяг, взуття, зачіску, прикраси, аксесуари, макіяж) задля створення певного образу на сцені. О. Вакуленко, основними функціями сценічного костюму, зокрема костюму танцівника, вказує на адаптацію виконавця до того чи іншого контексту, інформування глядачів про створюваний образ (статеві, національні, релігійні, вікові, професійні приналежності), формування фігури виконавця [1].

Сценічний костюм - це засіб художнього впливу на глядача через зовнішні ознаки і характеристики зображуваного персонажа, що допомагають перевтіленню актора. Все залежить від виступу актора, отже, ідея костюма відштовхується від сценарію виступу.

Досліджуючи типологію театральних костюмів-образів, у [2] виділені такі його підвиди, як академічний (театр) костюм, народний, авангардний. Функціональними підвидами за даною типологією є балет, танцювальний колектив, опера, хор; драматичний, шоу. Сімейство костюмів може бути створене на основі історичних, народних, уявних, фантастичних чи сучасних образів, які кожен у свою чергу поділяються на функціональні сімейства та типологічні групи. Наприклад, сімейство костюмів уявних, фантастичних образів можна поділити на антропоморфні, зооморфні, фітоморфні, примарні образи

У бальній хореографії встановлені чіткі правила до танцювальних костюмів, які залежать від вікових категорій учасників, де основні вимоги стосуються обмеження відвертості у костюмі та забезпечення безпеки учасників турніру. Найбільш суворі вимоги висуваються до костюмів найменших учасників змагань. Крій усіх бальних суконь повинен враховувати увесь комплекс рухів, які виконуються під час танцю. До сценічного костюму не існує таких жорстких вимог, як до костюмів бальних танців, все залежить від виступу актора, співака, танцівника, отже, ідея костюма відштовхується від сценарію виступу.

Процес створення сценічних костюмів проходить ряд етапів. Підготовчий етап – ознайомлення зі сценарієм виступу, врахування побажань актора (співака, танцівника та ін.), сценариста, керівника колективу тощо. Етап ескізного проектування - створення ескізів; підбір основних та оздоблювальних матеріалів із урахуванням особливостей виконуваних рухів на сцені, освітлення сцени та ін.; розробка конструкції моделі та технології виготовлення. Етап виготовлення та припасовування – розкрій та дублювання деталей, підготовка та проведення першої примірki, внесення змін в конструкцію виробу; пошиття виробу, виготовлення оздоблювальних елементів, в тому числі й знімних, розмічення кріплення оздоблення на швейному виробі; проведення другої примірki з перевіркою не лише якості посадки, а й загального вигляду костюма та зручності при виконанні комплексу рухів на сцені; волого-теплове оброблення та кінцеве оздоблення виробу.

Для однієї зі сцен мюзиклу «Аліса. Повернути час» необхідно було створити костюми, в основі розробки ідеї якої були шахи. При створенні форм сценічного одягу дизайнерами було враховано ідеї режисера-постановника, поєднано характер та комплекс виконуваних рухів під час танцю із формами одягу, які підкреслювали та посилювали сценічні образи. Дизайнерами було проаналізовано пропорції, силует, форму, колір творчого джерела «шахи» та здійснено перетворення предметних форм у форми костюма [3, с. 56-60].

На рисунку 1 зображено фрагмент створеної авторами публікації колекції сценічного одягу для мюзиклу «Аліса. Повернути час», виготовленої студентами ЦДПУ ім. В. Винниченка на заняттях гуртків «Проектування одягу» та «Художнє оформлення одягу».

Рис. 1. Фрагмент колекції сценічного одягу для сцени із мюзиклу «Аліса. Повернути час»

ВИСНОВКИ

Головна мета сценічного костюму – створення художнього образу задля розкриття змісту твору-видовища. Виготовлення сценічних костюмів вимагає від дизайнера одягу органічної художньої єдності сценічних костюмів, декорацій, освітлення сцени, постановки шоу, характеру ролі, комплексу рухів під час дійства тощо. При створенні дитячих костюмів враховуються обмеження щодо відвертості у костюмі та забезпечення безпеки учасників вистави. Розроблена колекція костюмів «шахи» відповідає всім вимогам і успішно апробована в мюзиклі «Аліса. Повернути час».

ЛІТЕРАТУРА

1. Вакулєнко О. М. Костюм у бальній та сучасній хореографії / О.М. Вакулєнко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/326-kostjum-u-balnij-ta-suchasnij-horeografiji.html>.
2. Цимбалюк О. Театральні костюми-образи за народними мотивами: морфологічний аспект (на прикладі робіт Дарії Зав'ялової) / О. Цимбалюк // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії: Зб. наук. пр. – К.: ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, 2008. – Вип. 8. – С. 152-157.
3. Малинська А. М. Розробка колекцій одягу [Текст]: Навчальний посібник / А. М. Малинська, К. Л. Пашкевич, М. Р. Смирнова, О. В. Колосніченко – К.: НВЦ ПРОФІ, 2014. – 138 с.

ABRAMOVA O., YEZHOVA O., KUTSENKO T., HRINENKO T., PERERVA A.

CREATION OF THE SCENIC SUIT OF CHILDREN'S CHOREOGRAPHIC COLLECTIVE

Article is devoted to a problem of design of a scenic suit for children's choreographic collective taking into account the scenario of a performance, requirements to a kidswear and a creative source. Features of creation of a collection of scenic suits on the example of suits to the «Alice. To return time» musical. During creation of forms of scenic clothes it is considered the ideas of the production director, the character and a complex of the carried-out movements are combined during dance with dress codes which emphasized and strengthened scenic images. «Chess» is analysed proportions, a silhouette, a form, color of a creative source and transformation of subject forms to suit forms is carried out.

Key words: *scenic suit, kidswear, choreography, creative source.*